

درد شکم کودک را جدی بگیرید

معمولا با بی‌اشتهایی و درد مبهم شکم در اطراف ناف شروع می‌شود. درد فزاینده‌ای که بتدریج به طرف راست و پایین شکم منتقل می‌شود.

معمولا با بی‌اشتهایی و درد مبهم شکم در اطراف ناف شروع می‌شود. درد فزاینده‌ای که بتدریج به طرف راست و پایین شکم منتقل می‌شود.

چنین درد شدیدی در ادامه با افزایش تب و بروز حالت تهوع و استفراغ همراه است. این نشانه‌ها را هرگز نباید چه در کودک و چه بزرگسال نادیده بگیرید، چون چنین علائمی می‌تواند خبر از بروز آپاندیسیت یا التهاب ناگهانی آپاندیس بدهد. آپاندیس لوله کوچک، باریک و انگشتی شکل است که از روده بزرگ منشعب می‌شود.

کودکان نیز از هنگام تولد می‌توانند در معرض خطر بروز این عارضه قرار بگیرند که البته با افزایش سن بویژه در دهه دوم زندگی احتمال بروز آپاندیسیت بیشتر می‌شود. یعنی این عارضه در شیر خواران کمترین شیوع را دارد و شایع‌ترین سن ابتلای به آن از ده سالگی به بعد است. اما آیا می‌توان همیشه با توجه به علائم گفته شد از بروز آپاندیسیت در کودک مطلع شد؟

دکتر سیدجواد نصیری، متخصص جراحی اطفال و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران در پاسخ می‌گوید: از آنجا که آپاندیسیت با درد شکم، تب و استفراغ همراه است، بنابراین توصیه جراحان کودکان این است که در هر کودکی که با درد شکم مراجعه می‌کند حتما باید به فکر آپاندیسیت بود.

عوامل متعددی ممکن است باعث شود آپاندیسیت در یک کودک تشخیص داده نشود، شاید مهم‌ترین آنها سن کودک باشد. یعنی هرچه سن کودک کمتر باشد علائم مبهم‌تر و تشخیص سخت‌تر خواهد بود و بی‌شک تجربه و مهارت کافی در معاینه کردن شکم یک کودک با سن کم و همیشه به فکر آپاندیسیت بودن نقش بسیار مهمی در تشخیص بهنگام دارد. چرا که گاهی در یک شیرخوار یک تا سه ساله ممکن است اتساع شکم، تب و استفراغ، علائم بیماری باشد.

دکتر نصیری در گفت و گو با جام جم می‌افزاید: هر کودکی که دچار درد شکمی با خصوصیتی که توضیح داده شد بشود حتما باید توسط متخصص یا جراح کودکان و اگر مقدور نبود، از سوی جراح عمومی معاینه شود، چرا که تاخیر در تشخیص آپاندیسیت می‌تواند عوارض خطرناک و جبران‌ناپذیری ایجاد کند.

این درست است که آپاندیسیت با درد شدید شکم، تب، تهوع و استفراغ همراه است، اما به گفته دکتر نصیری باید توجه داشت که تقریبا همیشه استفراغ بعد از درد شکم شروع می‌شود، چنانچه کودکی ابتدا دچار استفراغ شود و بعد درد شکم به احتمال زیاد، آپاندیسیت برای وی مطرح نیست.

این متخصص تاکید می‌کند: همین‌طور اگر کودکی قبل از درد شکم دچار تب بالا باشد و بعد درد شکم در وی شروع شود یا از همان شروع درد شکم، تب درجه 39 داشته باشد، باید دنبال علت دیگری غیر از آپاندیسیت از جمله گلودرد چرکی درون بود. البته تشخیص آپاندیسیت در نوزادان به مراتب مشکل‌تر است و معمولا وقتی تشخیص داده می‌شود که آپاندیسیت پاره و نوزاد دچار پیریتونیت (چرک منتشر در شکم) شده است.

تاخیر در تشخیص

تاخیر در تشخیص آپاندیسیت، عوارض متعددی ایجاد می‌کند که تا حد زیادی به سن بیمار و سیستم‌های دفاعی بدن و بیماری‌های زمینه‌ای بستگی دارد.

دکتر نصیری با اشاره به این موضوع می‌افزاید: یکی از عوارض ناشی از تشخیص دیر هنگام آپاندیسیت در کودک این است که اطراف آپاندیس بعد از نکروز یا سوراخ شدن آن، بافت‌های مجاور تجمع پیدا می‌کنند و به صورت یک توده دردناک درمی‌آیند که این عارضه می‌تواند جزو خوش‌خیم‌ترین عارضه‌ها بعد از عفونت زخم در این ناحیه باشد. عارضه دیگر، ایجاد آبسه (جمع شدن آب) داخل شکم است که خطرات بسیاری می‌تواند برای بیمار ایجاد کند و بالاخره عارضه خطرناک‌تر، پیریتونیت یا چرک منتشر شده، در تمام شکم است که جزو خطرناک‌ترین عارضه‌هاست.

درمان قطعی ممکن است

درمان قطعی با جراحی بموقع قطعاً امکان‌پذیر است و معمولا عارضه‌ای ایجاد نمی‌کند یا احتمال بسیار کمی دارد که شایع‌ترین آن شاید عفونت زخم باشد.

دکتر نصیری تاکید می‌کند: اما در مواردی که آپاندیسیت دیر تشخیص داده شده باشد یا بیمار به واسطه درمان‌های خودسرانه دیر مراجعه کرده باشد، با عوارض بسیار جدی همراه خواهد بود که از جمله چسبندگی‌های مکرر داخل شکمی یا تشکیل آبسه‌های متعدد در شکم بعد از عمل، ممکن است ایجاد شود.

از مصرف میوه و سبزی غافل نشوید

عوامل مستعدکننده آپاندیسیت، شامل داشتن رژیم غذایی کم فیبر، سابقه فامیلی، عفونت‌ها و بیماری‌های التهابی روده می‌شود. بر این اساس هیچ راه حل قطعی برای جلوگیری از آپاندیسیت وجود ندارد، اما به هر حال بروز آپاندیسیت در افرادی که

غذاهای دارای فیبر بالا مانند سبزی و میوه مصرف می کنند کمتر شایع است.
پونه شیرازی / گروه سلامت